

Opmerkelijke speler Marcel van der Vloet

Gert-Jan Kamphorst is in Amsterdam te gast bij Marcel van der Vloet, in zijn vrije tijd actief in twee folkbands. Hij is trekharmonicaspeler bij het Utrechts Morris Team en bij folkband 't Gevolg. 'Ik ben het meest beïnvloed door Frans Tromp, hij heeft mij op een weg gezet die gunstig voor mij was.' Hoe een gitarist aan de harmonica verslingerd raakte.

'Van oorsprong ben ik geen Amsterdammer. Pas in 2004 ben ik hier gaan wonen. Ik ben geboren in Baarle-Hertog en daarom heb ik een Belgisch paspoort. Later ben ik naar Breda gegaan en nu zit ik hier. Ik ben pas begonnen met de trekharmonica kort voordat ik bij jou op de boot kwam om mij eens te oriënteren. Dat zal zo'n beetje in 2004 zijn geweest. Mijn Castagnari is in 2003 gebouwd en daarvoor klooidde ik wat rond op leen-instrumenten. Zeg maar dat ik nu zo'n tien jaar bezig ben.'

'Ge het er aon gezete!'

'Die trekzak kwam op mijn pad door Navenant, een folkgroep in Breda. Ik kwam daar op uitnodiging van accordeonist Kees Schoone (zie DN 102) die een gitarist zocht. Ik had wel altijd in popbandjes gespeeld, maar ik was daarmee gestopt omdat ik er niet zo'n zin meer in had. Het klikte meteen en in Navenant speelde ook John Hop, op een trekzak. Zodoende heb ik dat instrument verder leren kennen. Ik ben wel met die klanken opgegroeid, want mijn

opa speelde erop. Hij had een instrument van Cees Eekels. Het was een ding dat waarschijnlijk uit allerlei onderdelen van verschillende herkomst in elkaar was geprutst, want een echte Eekels-kenner vond het zeker geen standaardmodel, ook al stond de naam "C. Eekels" er duidelijk op. Kijk, ik heb hier nog een foto van mijn opa met de trekzak. Mijn vader heeft hem nu, maar hij speelt er niet op. Ik herinner me eigenlijk alleen de Sinterklaasliedjes. Opa's trekzak lag in de kast met een dekentje eromheen, want er was geen koffer. Als opa en oma in hun tuin bij het boerderijtje bezig waren, sloop ik naar de kast, trok het dekentje omhoog en met een vinger op de knoppen probeerde ik de balg een beetje heen en weer te schuiven. Zachtjes, want ze mochten het niet horen.

Maar altijd wist-ie het hoor: "Ge het er aon gezete, ge het er aon gezete!"

Gitarist bij Navenant

'Bij Navenant heb ik de volksmuziek opgepakt met mijn gitaar en ontwaakte mijn belangstelling voor de trekharmonica door John Hop. Andere instrumenten heb ik niet gespeeld, behalve Es-hoorn in een carnavalsbandje. Tja, je woont in het zuiden en dan doe je wel eens gek. De muziek en mijn beroep zijn altijd los van elkaar gebleven. Maar als ik stuk zit van mijn werk dan is de muziek wel een geweldige uitlaatklep en afleiding. De hele energie komt dan weer terug. Het is puur een hobby. Als ik met Kees Schoone weer eens naar een mooi concert was geweest, van de Baskische tritixaspeler Kepa Junkera bijvoorbeeld, dan

wilden we daarna altijd eerst twee uur zelf gaan spelen om uit te razen.'

Deunenhonger

'Mijn eerste instrument? Zoiets ging je lenen. Het spelen bleek aardig te lukken en toen ben ik maar verdergegaan. Ik geloof zelfs dat ik toch begonnen ben op het instrument van mijn opa. Maar al snel kwam mijn Castagnari en een eerste muziekboekje. Ook bij mij brak de deunenhonger los: alles wilde ik spelen. In mijn beginperiode op de harmonica wist ik niet hoe snel ik steeds van mijn werk naar huis moest gaan om weer te gaan spelen. Elke dag minstens twee á drie uur. Aardappels opzetten, keukenwekker zetten en spelen tot de wekker ging. Maar op een gegeven moment voelde ik dat ik met mijn deunenhonger niet zou komen waar ik heen wilde.

Goed trouwens dat jullie daarover schrijven in het DN.

Ik wilde meer en toen kwam ik bij jou terecht, je woonde nog

op je tjalk. Dat bleek een gouden greep te zijn, want jij verwees mij onmiddellijk door naar Frans Tromp om bij hem les te nemen. Ik zal zo'n twee jaar privéles bij hem hebben gehad en dat is tot nu toe voldoende gebleken. Frans begreep wat ik wilde, en ik heb toch het idee dat hij mij een bepaalde richting op stuurde.'

Utrechts Morris Team en 't Gevolg

'Een duidelijke voorkeur voor een bepaalde muziekstijl heb ik niet, al moet ik toegeven dat er wel een hang is naar het Engels repertoire. Zodoende ben ik ook bij het Utrechts Morris Team (UMT) beland, dat toen zonder trekzakspeler zat. Frans Tromp heeft daar duidelijk de hand in gehad. Zo kom je dan met optredens ook in het buitenland terecht. Ik speel nog steeds bij het UMT en ik vind het heel erg leuk om ook al die buitenlandse reizen te doen en daar andere spelers te ontmoeten. De morrisdans is een spectaculaire heel oude volksdans, uitgevoerd in kostuum met zakdoeken, stokken en bellen. Het is een muzieksoort die in Nederland wat minder in de belangstelling staat. Daarnaast heb ik de folkband 't Gevolg. Twee verschillende werelden. Bij 't Gevolg kan ik doen wat ik wil, daar is muzikale ruimte voor. (Zie ook de bespreking van de nieuwe cd van 't Gevolg op pagina 36). En bij het UMT moet ik heel strak spelen want die dansers kunnen geen kant op. Je moet ook de dans goed kennen om die op de juiste manier te kunnen spelen. Het tempo moet precies worden afgestemd op de sprongen die de dansers maken en dat soort dingen. Zoals gezegd: twee werelden die voor mij elkaar mooi aanvullen en zelfs versterken. Elke vrijdag naar Utrecht voor het UMT en na afloop de kroeg in – Het

Potdeksel – en naar huis met de trein van half een. Bij 't Gevolg bestaat een totaal andere situatie: geen ego's. Alles moet dienstbaar zijn aan het totaalgeluid. Er is geen voorkeursstijl en we maken samen de arrangementen. Inderdaad, het duurde wel even voor we toe waren aan het maken van een cd met 't Gevolg. De muziek en de band moeten rijpen en we hadden ook nog een bandwissel te verwerken. Het spul moet volwassen worden.'

Heerlijk ordinair hoempageluid

'Ik heb nu vier instrumenten. Mijn Hohner Corso (CF), de Castagnari (GC), Serenellini (DG) en een Hohner Erica (DG). Bij de Serenellini heb ik aan de melodiekant een trucje aangebracht. Ik heb daar twaalf en elf toetsen en toen heb ik de tweede knoppen hetzelfde laten maken als de eerste knoppen, maar dan wel met een octaaf verschil. Wel handig hoor. En omdat de afstand naar de eerste knoppen wat groter is dan normaal, doe ik die dan vaak met de duim. Als je met de duim gaat spelen moet je instrument natuurlijk behoorlijk strak tegen het lijf zitten, dus twee schouderbanden. Geen rugbandje erbij want dat is weer veel te lastig als je in een band bij optredens regelmatig van instrument moet wisselen. En dan speel ik ook staand, dat wekt veel meer energie op. Een voorkeursinstrument heb ik eigenlijk niet. Elk instrument is geschikt en passend voor de muzieksoort die ik erop wil spelen. Wel heb ik de wens om nog een Hohner Corso in Bes-Es erbij te hebben met zo'n lekker ordinair hoempageluid. Ik ben het meest beïnvloed door Frans Tromp. Niet dat ik zijn kopie wil zijn, maar hij heeft mij op een weg gezet die gunstig voor mij was. Hoe speel je mooi, hoe speel je in een band, hoe leer je je instrument

kennen. Dat soort dingen. Ik heb daarna ook niet meer bij een ander gestudeerd. Met wat hij overbracht kon ik het verder zelf wel uitzoeken. Daarnaast heb ik ook een flinke ontwikkeling doorgemaakt bij 't Gevolg.'

Dan is het tijd voor de foto's. Marcel stelt plagerig voor om de gitaar te pakken en ik denk: waarom niet. Wat erg opvalt na de wissel van gitaar naar trekharmonica is de gezichtsuitdrukking die van ontspannen naar aandachtig, bijna gespannen, gaat.

'Grappig dat het jou opvalt en terecht hoor. Trekharmonica is een instrument dat veel meer aandacht vergt van de speler.

Ik probeer daaraan te werken en er net zo ontspannen uit te zien als de rest. Bij het begeleiden van de morrisdansen zal het vast nog erger zijn, omdat je daar zo moet reageren op de snelheid van de dansers en de sprongen die ze maken.'

Twee grote mazzels

'Ik heb twee grote mazzels gehad in mijn muziekleven. De eerste was dat ik bij jou op de boot terecht kwam en dat je mij doorverwees naar Frans Tromp, die mij in de privélessen fantastisch op weg heeft geholpen. Na ongeveer twee jaar aanwijzingen wist ik dat ik genoeg had geleerd om de rest verder zelf uit te kunnen zoeken. De tweede mazzel was dat ik terecht kwam bij

't Gevolg. Daar kon ik mij – door de andere bandleden – ontwikkelen tot wat ik nu ben. Door die twee muzikale omgevingen – UMT en 't Gevolg – ben ik eigenlijk buiten het standaardcircuit met trekharmonicaworkshops gebleven. Ik weet wel dat je ook daar heel veel kunt leren en plezier hebben, en wie ben ik om anderen zoiets te misgunnen. Heel veel mensen hebben de potentie om verder te komen, maar je hebt er wel een eigen wil voor nodig en het geluk een docent te vinden die bij jou past. Jullie hebben daarover nu een interessante discussie in het DN. Ik wil daarom ook nog wel wat kwijt over de manier waarop ik omga met nieuw repertoire.'

Diskant

'Voordat ik ook maar aan denk één noot spelen, werk ik een stuk ritmisch door, zonder instrument. Met m'n voeten het ritme aangevend, en met m'n stem het ritme in het notenbeeld weergevend. Als ik dan een instrument pak, leer ik eerst de baspartijen, zodat ook de balgbeweging er al grofweg inzit. Ik beschouw dit als een van de belangrijkste principes van het harmonicaspelen.

Omdat je op een normale tweerijer veel noten niet hebt, vind ik het steeds een uitdaging om toch de indruk te wekken dat je die noten wel speelt, of in ieder geval ervoor zorgt dat de luisteraar niets mist. Vanwege deze uitdaging heb ik er ook doelbewust

voor gekozen om bij tweerijers te blijven. Bij het spelen in een band kun je op een tweerijer veel meer muzieksoorten aan dan je zou denken, met name omdat andere instrumenten jouw manco's gaan invullen, zodat het toch weer een geheel wordt. Daarom beschouw ik mezelf ook veel meer als een bandspeler: de uitdaging om met elkaar één geluid neer te zetten. Zo vind ik dat mijn harmonicaspel met name heel levendig wordt door op de diskant naast de melodie tegelijkertijd iets van ritme weg te zetten, of varianten van tweestemmigheid. De melodie vereist maar één vinger, dus heb je er in principe nog drie over om iets leuks mee te doen. Verder probeer ik altijd het gevoel dat je hebt bij een muziekstuk er zo goed mogelijk in te zetten, en neem ik ook de vrijheid om hierin te variëren. Geloof niet zomaar de aanwijzingen bij een muziekstuk, maar doe er zélf wat mee. Speel met traditionele muziek, houd het levendig, eigentijds, en geef er een eigen invulling aan. Muziek die mij nog steeds geweldig inspireert staat op de lp 'Harmonikamuziek van Terschelling' van Piet de Jong en Willem de Hek. Die lp werd in 1983 geproduceerd door Frans Tromp. Allang uitverkocht natuurlijk, maar tegenwoordig weer als cd te verkrijgen bij Fonos (www.fonos.nl). Piet de Jong en Willem de Hek hebben een manier van spelen die nog steeds even fris klinkt. Deze muziek staat bij mij regelmatig aan.'

Tekst en foto's: Gert-Jan Kamphorst

Info

- Folkgroep Navenant: <http://navenant.tripod.com/>
- Folkgroep 't Gevolg: www.t-gevolg.nl
- Folkgroep UMT: <http://www.utrechtmorris.nl/umt/>
- Cees Eekels: www.discogs.com/Cees-Eekels-T-Geheim-Van-De-Smid/release/2702149
- Cees Eekels: http://www.klank.nl/rubrieken/klankkoekjes/1992/1992_klank04_jg02_kw03_p17/

Verenigingen en clubs

In deze rubriek kunnen trekzakverenigingen zich presenteren. De informatie staat ook op onze website. Deze keer de Tweerijer uit Alkmaar. We willen de lijst graag verder uitbreiden. Dus we zien de aanmelding van uw vereniging graag tegemoet via www.diatonischnieuwsblad.nl of via het redactieadres.

De Tweerijer - Alkmaar

Locatie: De Liereland, Alkmaar-Noord (Daalmeer)

Adres: Toscanestraat 4

Contactpersoon: Lida van Ophem en Adri Knop

Telefoon: 072-5622421

E-mail: detweerijer@gmail.com

Website: <http://sites.google.com/site/tweerijer/>

Lestijden: maandagavond 20:00-21:30 uur

Trekharmonica leren spelen kan (vrijwel) iedereen. De Trekzakclub De Tweerijer, met ongeveer 25 tot 30 leden, biedt lessen aan voor beginner en gevorderde. Je hoeft geen ervaring met muziek te hebben. Een muziekinstrument kunnen bespelen of noten kunnen lezen is niet perse noodzakelijk. In de beginnerscursus leren we een aantal liedjes, waarbij de basis-handelingen van het trekharmonicaspelen aan bod komen.

Lessen

De lessen worden gegeven op maandagavond van eind september tot half april. Er zijn 14 à 15 lessen in een cursusjaar en om de 14 dagen is er les. In de schoolvakanties wordt er geen les gegeven. De lessen worden gegeven op een basisschool in Alkmaar Noord. Een les duurt anderhalf uur. Voorafgaand aan de les wordt er vaak gezellig een kopje koffie of thee gedronken. De lesgroepen bestaan uit ca. 8 tot 10 personen, waardoor individuele aandacht voor iedere cursist mogelijk blijft.

De lessen zijn gericht op de tweerijer trekzak in de stemming C/F met gedraaide 5 binnenrij. De club heeft eventueel één leen- of huurinstrument beschikbaar.

Docenten

De lessen worden verzorgd door Marion Jager, Lida van Ophem, Adri Knop en bij voldoende aanmeldingen ook Remco Joosten.